

การจัดทำมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์

ส่วนน้ำเสียอุตสาหกรรม กองจัดการคุณภาพน้ำ

กองจัดการคุณภาพน้ำกำหนดแผนการจัดทำมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่เข้าข่ายโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งสำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการกำกับดูแล โดยได้กำหนดแผนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) สำรวจสถานประกอบการโรงฆ่าสัตว์เก็บตัวอย่างน้ำ และวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพน้ำทิ้งทางสถิติ 2) จัดประชุมคณะทำงานกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็ก เพื่อพิจารณา (ร่าง) พารามิเตอร์และค่าควบคุม 3) ยก (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์ 4) เสนอ (ร่าง) ประกาศฯ ต่อคณะทำงานฯ และคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ

ทั้งนี้ ได้สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ประเภทโรงฆ่าสัตว์โดยพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งชนิดของสัตว์ที่ทำการฆ่าและพื้นที่ที่ทำการสำรวจและเก็บตัวอย่าง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 74 แห่ง รายละเอียดดังตารางที่ 1 และรูปที่ 1 - 2 โดยทำการตรวจวัดพารามิเตอร์ในภาคสนาม ประกอบด้วย ค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ค่าการนำไฟฟ้า (conductivity) อุณหภูมิ (Temperature) และความเค็ม (salinity) พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพื่อนำไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ประกอบด้วย พารามิเตอร์สี (Color) ของแข็งแขวนลอยทั้งหมด (Total Suspended Solids : TSS) บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand : BOD) ซีโอดี (Chemical Oxygen Demand : COD) น้ำมันและไขมัน (Fat Oil and Grease) ไนโตรเจนทั้งหมด (Total Nitrogen) และฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total Phosphorus)

ตารางที่ ๑ แผนการสำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์

พื้นที่	จำนวนตัวอย่าง (แยกตามประเภทสัตว์)				รวม
	เปิด - ไก่	โค กระบือ	สุกร	แพะ	
ภาคเหนือ	1	3	5	0	9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8	5	7	0	20
ภาคกลาง (รวม กทม.)	1	7	4	1	31
ภาคตะวันตก	3	6	6	0	15
ภาคตะวันออก	6	-	4	-	10
ภาคใต้	3	-	4	-	7
รวม	22	21	30	1	74

รูปที่ 1 การสำรวจและเก็บข้อมูลโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก

รูปที่ 2 ระบบบำบัดน้ำเสียของโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก

การดำเนินงานขั้นต่อไป กองจัดการคุณภาพน้ำอยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพน้ำทิ้งทางสถิติ เพื่อกำหนดกรอบพารามิเตอร์และค่าควบคุมการระบายน้ำทิ้งใน (ร่าง) มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์โดยใช้ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ เปรียบเทียบกับมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ พ.ศ.... ของประเทศไทย และค่ามาตรฐานฯ ของต่างประเทศ เพื่อนำเสนอ (ร่าง) มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็กประเภทโรงฆ่าสัตว์ ต่อคณะทำงานกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ต่อไป